

**О.В. Лега, канд. екон. наук, доцент
Полтавська державна аграрна академія**

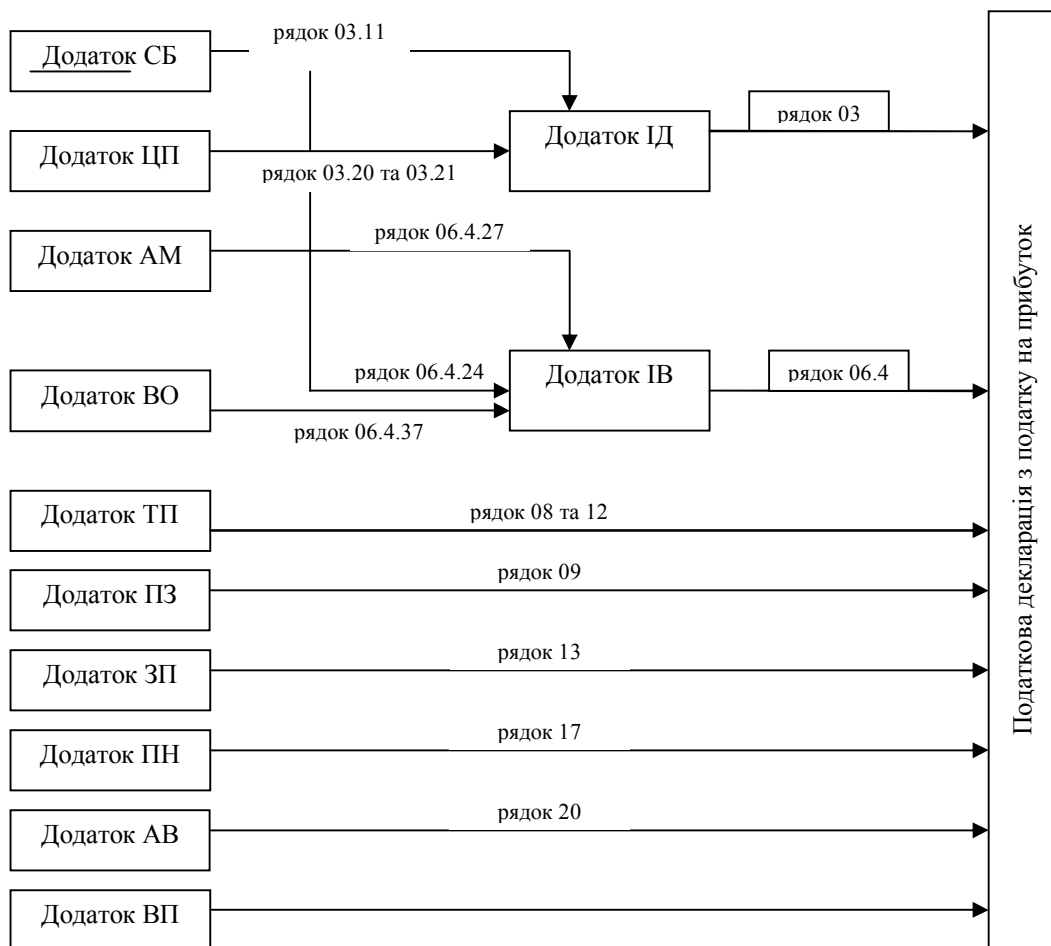
ПОДАТКОВА ДЕКЛАРАЦІЯ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК: ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ

Постановка проблеми. Ведення обліку розрахунків підприємства з бюджетом пов'язане з правильним та своєчасним документальним оформленням всіх операцій, пов'язаних з нарахуванням податків. Пп. 44.2. ст. 44 Податкового кодексу України (далі - ПКУ) зазначено, що для обрахунку об'єкта оподаткування платник податку на прибуток використовує дані бухгалтерського обліку щодо доходів та витрат. Доходи та витрати визначаються на підставі первинних документів, що підтверджують отримання платником податку доходів та здійснення витрат, обов'язковість ведення і зберігання яких передбачено правилами ведення бухгалтерського обліку та інших документів, встановлених розділом II ПКУ. Так, необхідно накопичувати дані про доходи та витрати з метою оподаткування податком на прибуток, використовуючи дані бухгалтерського обліку, тоді як облікових реєстрів податкового обліку для цього не передбачено. Обліково-податковий процес щодо сплати податку на прибуток завершується складанням податкової звітності, яку і можна вважати основним обліковим реєстром для податкового обліку податку на прибуток.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження теоретичних і практичних аспектів оподаткування та аналізу податкової звітності висвітлено у працях М.Т. Білухи, Ф.Ф. Бутинця, Б.І. Валусьова, З.В. Гуцайлюка, В.П. Завгороднього, М.В. Кужельного, Я.Д. Крупки, Ю.А. Кузьмінського, В.О. Ластовецького, В.Г. Линника, Ю.Я. Литвина, М.Р. Лучка, О.І. Малишкіна, Є.В. Мниха, М.С. Пушкаря, В.С. Рудницького, В.Ф. Усача та ін. Незважаючи на значні здобутки у дослідженні вказаних проблем, ряд питань потребує уточнення. Необхідно звернути увагу на порядок складання податкової декларації з податку на прибуток підприємства у зв'язку з втратою чинності Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» і Порядку № 143 «Про складання декларації».

Формулювання цілей статті. Метою статті є розгляд невизначених питань відображення інформації у податковій звітності з податку на прибуток і зв'язку податкової декларації та додатків до неї.

Викладення матеріалу. Бланк податкової декларації з податку на прибуток затверджено Наказом ДПАУ від 28.09.2011 р. № 1213 зі змінами внесеними наказами Міністерства фінансів України від 21.12.2011 р. № 1684, від 05.12.2012 р. № 1281. Декларація складається з вступної, основної частини та 12 додатків. Схематичне зображення взаємозв'язку між декларацією та додатками представлено на рис. 1.

Рис. 1. Схематичне зображення взаємозв'язку між декларацією та додатками

Отже, загальні етапи складання декларації включають:

1. Вступна частина, де зазначаються відповідний звітний податковий період, повне найменування платника податку, податковий номер, наданий угоді про розподіл продукції при взяття її на облік (податковий номер управителя майна); код платника податку за ЄДПРОУ; код виду економічної діяльності (КВЕД); місцезнаходження платника податку на прибуток; поштовий індекс; телефон; мобільний телефон; факс; E-mail; найменування органу державної податкової служби, до якого подається податкова декларація; особливі відмітки.

2. Складання додатків декларації. Умовно цю частину можна

поділити на два підетапи: 2.1) додатки до додатків (СБ, ЦП, АМ, ВО); 2.2) додатки до декларації (ІД, ІВ, ТП, ПЗ, ЗП, ПН, АВ, ВП). Відображення інформації у додатках до декларації узагальнено у таблиці.

3. Основна частина представлена таблицею для заповнення рядків декларації на підставі додатків. Вона являє собою таблицю з трьох колонок (показники, код рядка та сума в грн.) та 34 рядків:

- доходи, що враховуються при визначенні об'єкта оподаткування (рядок 01 = рядок 02 + рядок 03);

- витрати, що враховуються при визначенні об'єкта оподаткування (рядок 04 = рядок 05 + рядок 06);

Відображення інформації у додатках до Податкової декларації з податку на прибуток

Структура додатку	Інформація, що відображається	Примітка
1	2	3
ІД		
Інші доходи (сума рядків 03.1.-03.28)	Сума інших доходів (дивіденди, проценти, роялті, доходи від володіння борговими вимогами, доходи від операцій оренди/лізингу, суми штрафів (неустойки, пені), вартість товарів, послуг отриманих безоплатно у звітному періоді, сума безповоротної фінансової допомоги та інші)	Рядок 03.11 складається заповнюється на підставі даних додатку СБ; рядок 03.20 та 03.21 – додатку ЦП. Загальна сума доходів переноситься до рядку 3 податкової декларації
СБ		
Сума врегулювання сумнівної та безнадійної заборгованості (рядки 03.11; 06.4.24; П; П1; П2)	Коригування суми доходів, витрат та суми пені, нарахованої на виконання вимог пп.159.1.2 п. 159.1 ст. 159 розділу III ПКУ	Дані додатку є підставою для заповнення р. 03.11 додатку ІД та р. 06.4.24 додатку ІВ
<i>Продовження таблиці</i>		
1	2	3
ЦП		
Табл. 1. Розрахунок фінансових результатів від операцій з торгівлі цінними паперами та іншими, ніж цінні папери, корпоративними правами (рядок 03.20)	Прибуток (+) або збиток (-) від операцій з акціями та іншими, ніж цінні папери, корпоративними правами, з облігаціями, з векселями, з іпотечними сертифікатами, із сертифікатами фондів операцій з нерухомістю, з іншими цінними паперами (рядок 6)	Дані додатку є підставою для заповнення рядків 03.20 та 03.21 додатка ІД
Табл. 2. Розрахунок фінансових результатів за операціями з деривативами (рядок	Збиток за операціями з деривативами (похідними інструментами), доходи та витрати звітного (податкового) періоду від'ємний фінансовий результат	

03.21)	попереднього звітнього (податкового) періоду (рядок 4)	
	ІВ	
Інші витрати звичайної діяльності та інші операційні витрати (сума рядків 06.4.1-06.4.39)	Суми коштів або вартість товарів, виконаних робіт, наданих послуг, добровільно перераховані (передані) протягом звітнього року до Державного бюджету або бюджетів місцевого самоврядування, витрати на створення резерву сумнівної заборгованості, витрати на придбання ліцензій та інших спеціальних дозволів, витрати на плату за реєстрацію підприємства в органах державної реєстрації, від'ємне значення курсових різниць та інші	Загальна сума витрат переноситься до рядку 06.4 податкової декларації
	АМ	
Табл. 1. Нарахована амортизація за звітний період	Сума нарахованої амортизації за звітний період всього та в розрізі основних засобів та інших необоротних активів, нематеріальних активів, витрат, пов'язаних із видобутком корисних копалин, тимчасової податкової різниці, яка виникла за результатами інвентаризації основних засобів станом на 01.04.2011 р.	Значення графи 5 таблиці 1 заноситься до рядка 06.4.27 додатка ІВ до рядка 06.4 Податкової декларації з податку на прибуток підприємства
Табл. 2. Витрати на ремонт та поліпшення основних засобів відповідно до п. 146.12 ст. 146 розділу III ПКУ	Балансова вартість основних засобів на початок звітнього (податкового) року, сума ліміту витрат на поліпшення на звітний рік, фактичні обсяги витрат на поліпшення на звітний період, сума, що враховується до складу витрат звітнього (податкового) періоду	
Табл. 3. Витрати на реконструкцію, модернізацію та інші поліпшення свердловин відповідно до п.148.5 ст. 148 розділу III ПКУ	Об'єкти поліпшення, первісна вартість свердловини, сума ліміту витрат від первісної вартості окремої свердловини на звітний (податковий) рік, фактичні обсяги витрат на поліпшення на звітний (податковий) період, сума, що враховується до складу витрат звітнього (податкового) періоду	
		<i>Продовження таблиці</i>
1	2	3
	ВО	
Розрахунок витрат при здійсненні операцій з нерезидентом, що має офшорний статус	Реквізити договору (контракту), найменування та місцезнаходження нерезидента, що має офшорний статус, загальна вартість придбаних товарів у нерезидента, що має офшорний статус, витрати платника податку на оплату вартості таких товарів (робіт, послуг), які включаються до витрат покупця	подається виключно за підсумками звітнього (податкового) року. Суми переносяться до рядка 06.4.37 додатка ІВ до рядка 06.4 Податкової декларації з податку на прибуток підприємства
	ТП	
Розрахунок податку	Об'єкт оподаткування від діяльності,	Є підставою для

на прибуток, отриманий від діяльності, що підлягає патентуванню	що підлягає патентуванню та сума податку на прибуток від діяльності, що підлягає патентуванню, зменшена на вартість торгових патентів	заповнення рядків 08 та 12 Податкової декларації з податку на прибуток підприємства
	ПЗ	
Табл. 1. Розрахунок прибутку, що звільняється від оподаткування	Прибуток, звільнений від оподаткування, або збиток від діяльності, прибуток від якої звільняється від оподаткування, в тому числі ¹ (рядок 09)	Є підставою для заповнення до рядка 09 Податкової декларації з податку на прибуток підприємства
Табл. 2. Підстави для застосування пільги	підстава для застосування пільги, норма ПКУ, підпункт (частина), пункт, стаття	
	ЗП	
Табл. 1. Зменшення нарахованої суми податку (рядок 13)	Сума податку на прибуток, отриманий з іноземних джерел, що сплачений суб'єктами господарювання за кордоном, яка зараховується під час сплати ними податку в Україні в розмірі, який не перевищує суми податку, що підлягає сплаті таким платником протягом такого звітного (податкового) періоду; податку, нарахованого платником податку на прибуток (при консолідованій сплаті) за місцезнаходженням його відокремлених підрозділів; сплачених авансових внесків при виплаті дивідендів (прирівняних до них платежів) в звітному (податковому) періоді та інші.	Є підставою для заповнення рядка 13 Податкової декларації з податку на прибуток підприємства
Табл. 2. Розрахунок податку, що сплачується за місцезнаходженням відокремленого підрозділу	Підрозділи платника податку, сума витрат, питома вага, нарахована сума податку	
		<i>Продовження таблиці</i>
1	2	3
	ПН	
Табл. 1. Розрахунок (звіт) податкових зобов'язань нерезидентів, якими отримано доходи із джерелом їх походження з України	Види доходів (проценти, дисконтні доходи, дивіденди, роялті, фрахт, доходи від інжинірингу, лізингова/орендна плата, доходи від продажу нерухомого майна, прибуток від здійснення операцій із торгівлі цінними паперами, деривативами або іншими корпоративними правами та інші), сума доходів, ставка податку (%) згідно з ПКУ, ставка податку (%) згідно з міжнародним договором та сума	Є підставою для заповнення рядка 17 Податкової декларації з податку на прибуток підприємства. Додаток заповнюється окремо по кожному нерезиденту, якому виплачуються доходи. У разі застосування міжнародного договору

	податку	вказати його назву та норму, за якою застосовується передбаченим договором ставка податку (порядок застосування міжнародного договору України про уникнення подвійного оподаткування відповідно до ст. 103 розд. II ПКУ).
Табл. 2. Розрахунок прибутку від операцій з безпроцентними (дисконтними) облигаціями чи казначейськими зобов'язаннями (рядок 16 табл. 1)	Дата придбання цінних паперів, ціна придбання цінних паперів, номінальна вартість цінних паперів, сума прибутку, сума податку	
	АВ	
Розрахунок авансового внеску з податку на прибуток на суму виплачених дивідендів	Сума: виплачених у звітному (податковому) періоді дивідендів; дивідендів, що отримана материнською компанією; перевищення виплачених над отриманими материнською компанією дивідендами у попередньому звітному (податковому) році; дивідендів, з якої має бути сплачено авансовий внесок у звітному (податковому) періоді; авансового внеску при виплаті дивідендів, що має бути сплачена у звітному (податковому) періоді	до рядка 20 Податкової декларації з податку на прибуток підприємства
	ВП	
Розрахунок податкових зобов'язань за період, у якому виявлено помилку(и)	Доходи та витрати, що враховуються при визначенні об'єкта оподаткування, об'єкт оподаткування від усіх видів діяльності, податок на прибуток, нарахований за результатами останнього календарного кварталу (звітного) податкового періоду; суми податків, які утримуються при виплаті доходів (прибутків) нерезидентам, нарахована за результатами останнього календарного кварталу звітного (податкового) періоду та авансового внеску при виплаті дивідендів, нарахована за результатами останнього календарного кварталу звітного (податкового) періоду, що має бути сплачена за місцезнаходженням юридичної особи	подається у разі виправлення помилки у складі звітної/звітної нової/консолідованої Податкової декларації. За кожний звітний (податковий) період, у якому виявлено помилку, подається окремий додаток

- об'єкт оподаткування всіх видів діяльності (рядок 04 – рядок 01);
- податок на прибуток, нарахований за результатами останнього календарного кварталу звітного (податкового) періоду (рядок 14 – рядок 15 (+;-));
- сума податків, які утримуються при виплаті доходів (прибутків) нерезидентам, нарахована за результатами останнього календарного кварталу звітного (податкового) періоду (рядок 17 – рядок 18);
- сума авансового внеску при виплаті дивідендів, нарахована за результатами останнього календарного кварталу звітного (податкового) періоду, що має бути сплачена за місцезнаходженням юридичної особи

(рядок 20 – рядок 21);

- самостійне виправлення помилок (рядок 23 - 27) та самостійне виправлення помилок з податку на прибуток, який утримується при виплаті доходів (прибутків) нерезидентів (рядок 28 – 32) - заповнюється у разі самостійного виправлення помилок шляхом уточнення показників Податкової декларації відповідно до статті 50 розділу II ПКУ;

- розрахунок авансового внеску з податку на прибуток (рядок 33 -34) - заповнюється платниками податку у Податковій декларації за рік (крім новостворених, виробників сільськогосподарської продукції, неприбуткових установ (організацій) та платників податків, у яких доходи, що враховуються при визначенні об'єкта оподаткування, за останній річний звітний податковий період не перевищують 10 мільйонів гривень).

- спеціальний рядок – доповнення до Податкової декларації (заповнюється і подається відповідно до пункту 46.4 статті 46 розділу II ПКУ;

- рядок «Наявність додатків» – у відповідних клітинках проставляється позначка „х”, крім клітинок під літерами „ВП”, „ПН” та „СБ”, у яких проставляється кількість поданих додатків ВП, ПН та СБ до Податкової декларації;

4. Заключна частина – інформація про керівника та головного бухгалтера платника податку, реєстраційні номери облікових карток або серія та номер паспорта, ініціали, прізвища, підписи, печатка, дата подання. Згідно з пп. 48.5 ПКУ податкова декларація повинна бути підписана:

а) керівником платника податків або уповноваженою особою, а також особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації до органу державної податкової служби. У разі ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації безпосередньо керівником платника податку така податкова декларація підписується таким керівником та особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку;

б) фізичною особою – платником податків або його законним представником;

в) особою, відповідальною за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації згідно із договором про спільну діяльність або угодою про розподіл продукції.

Податкова декларація подається до органу державної податкової служби за вибором платника податків, якщо інше не передбачено цим Кодексом, в один із таких способів:

а) особисто платником податків або уповноваженою на це особою;

б) надсилається поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення;

в) засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством.

5. Службова частина – заповнюється посадовими (службовими) особами органу державної податкової служби.

Звітність вважається прийнятою: 1) за наявності відзначки (штампу) органу ДПС на всіх аркушах, із яких складається дека, та за бажанням платника на її копії (у разі особистого подання), поштового повідомлення з відзначкою про вручення органу ДПС (у разі поштового відправлення); квитанції про отримання декларації органами ДПС (у разі електронного відправлення); 2) за відсутності повідомлення органу ДПС про відмову в прийнятті декларації, яке повинно бути надіслано платнику податків протягом: п'яти робочих днів із дня отримання декларації податковою засобами електронного зв'язку або поштою; трьох робочих днів із дня отримання дека податковою в разі особистого подання [1].

Висновки. Отже, в результаті дослідження: запропоновано взаємозв'язок між податковою декларацією з податку на прибуток та додатками до неї; розглянуто етапи складання податкової декларації з податку на прибуток; узагальнено порядок відображення інформації у додатках до декларації.

Дані податкової декларації з податку на прибуток формують важливу інформацію, необхідну для держави, податкових органів та підприємства. Оскільки, крім значного фіскального значення, вона має й широкі можливості для регулювання і стимулювання підприємницької діяльності. За допомогою цього податку держава може здійснювати стимулюючий вплив на розвиток окремих галузей або регіонів, на виробництво пріоритетних товарів, робіт, послуг, на поживлення інвестиційної та інноваційної діяльності та розвиток конкурентних відносин тощо. Подальші дослідження повинні бути спрямовані на розробку облікових реєстрів податкового обліку доходів та витрат і методичних рекомендацій зі складання податкової декларації з податку на прибуток.

Бібліографічний список: Греськів Т.С. Методичні рекомендації зі складання податкової декларації з податку на прибуток підприємства [Електронний ресурс] / Т.С. Греськів // Режим доступу: archive.nbuv.gov.ua/portal/.../EC212_15.pdf. 2. Закон України «Про внесення змін до Податкового Кодексу України щодо державної податкової служби

та у зв'язку з проведенням адміністративної реформи в Україні» № 5083 від 05.07.2012 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>. 3. Марець О.Р. Нормативно-правові та практичні аспекти подання податкової звітності в Україні [Електронний ресурс] / О.Р. Марець // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22. – С. 277 – 283. – Режим доступу: www.nbu.gov.ua. 4. Податковий Кодекс України № 2755-VI від 02 груд. 2010 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>. 5. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємства» № 1213 від 28.09.2011 р. (з змінами і доповненнями, внесеними наказами Міністерства фінансів України № 1684 від 21.12.2011 року, № 281 від 05.12. 2012 р. [Електронний ресурс] / Режим доступу : search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/.../9953.ht...

Лега О.В. Налоговая декларация из налога на прибыль: порядок составления. В статье рассмотрено: взаимосвязь между налоговой декларацией из налога на прибыль и приложениями к ней и этапы составления налоговой декларации из налога на прибыль; обобщенно порядок отображения информации в приложениях к декларации.

Lega O. Tax return from an income tax: drafting order. It is considered in the article: intercommunication between a tax return from an income tax and appendixes to it and stages of drafting of tax return is from an income tax; generalized an order of reflection of information is in appendixes to declaration.